

Letnja več četrtak
in velja s poštnino
ved in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrto leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnemu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Dolečinski katol. tis-
karskega društva do-
najo list brez po-
same naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štev. 34.

V Mariboru, dne 21. avgusta 1902.

Tečaj XXXVI.

Več strank, manj vspeha.

Da je slovensko ljudstvo, če gre na število, v primeri z drugimi malo ali, kakor se semtertje nazivlje, narodič, ne tajimo, toda umestno ni, če se to, izlasti v domačih listih, povdarda, kajti za naše ponizevanje se skrbi od nasprotne strani več, kakor je treba ali je nam ljubo. Narobe, prav zato, ker je slovensko ljudstvo po številu malo, a se je skozi toliko stoletij še vzdržalo, mu služi v pohvalo, saj kaže s tem, da se zaveda svoje narodnosti in si ne da vzeti jezika, v katerem izraža tako ljubko svoja čuvstva budi veselja, budi žalosti.

Vendar pa so sedaj za slovensko ljudstvo usodepolni časi — časi, v katerih se dela na vse kriplje na to, da se raznarodi; ali to ne gre, dokler je ljudstvo še verno in se še drži sv. katoliške cerkve. Zato pa se sedaj poskušava vse, kar mu kje omaja zaupanje do duhovščine. Ako nima ljudstvo več zaupanja do duhovščine, tudi nima ga več do sv. cerkve in je zrelo za — «tujčeve peto». Kdor torej vedoma jemlje ljudstvu zaupanje do duhovščine, ne dela nič manj za nemškutarijo, kakor tisti, ki ga brez ovinkov vabi v nje naročje.

Clovek bi potem pa sodil, da se vsak slovenski rodoljub trudi in dela na to, da si naše ljudstvo ohrani svoji svetinji: sv. vero in slovenski jezik. Ali žal, da tega pri nas ni, že zdavnata ni več. Ako gre nekaterim listom vera, se pokaže to jasno o prihodnjih volitvah za deželnim zbor v Gradcu, izlasti v tem, da dobimo tri ali še brž več strank.

Listek.

Junaki mesta Kisek.

Zgodovinska povest. — Poslovenil Ivan Vuk.

Turški sultan Soliman se je bližal ogerski meji. Kamor so stopali njegovi krvolčni vojaki, so požigali vasi, pustošili in morili, podirali v prah gradove in mesta ter tirali ubogo ljudstvo v gremko sužnost. V sultanovi glavi se je porodila misel, da bi razpršil Habsburžane ter si podjarmil njih dežele. Ko bi se mu posrečilo to, bila bi mu odprta pot na vse strani. In sedaj je korakal z veliko armado proti glavnemu mestu Dunaju. Ali Turek obrača, Bog pa obrne. Tedaj mu je razpršilo njegove visokoleteče načrte majhno mestece na Ogerskem, ter ga tako dolgo zadrževalo in mu povzročilo mnogo izgub, da je moral sramotno oditi. Tukaj je pokazal Slovan svojo neustrašenost in pogum, ki je takorekoč rešil Dunaj divjih Turkov. In ta junak bil je Hrvat Juričić. Cenjenim bralcem «Slovenskega Gospodarja» hočem tukaj napisati junaške čine mesta Kiseka.

* * *

Proti koncu meseca julija 1532 je bilo vso meščanstvo mesteca Kisek razburjeno.

Vsaka izmed njih bodo imela blagor slovenskega ljudstva na jeziku, v resnici pa mu bodo le gorje, kajti zgodi se lahko, da premoč volive in jih — vsaj v nekaterih krajih — dobi zase stranka, ki služi sebi t. j. svojati sebičnih kramarjev.

Ako se pa tudi to ne zgodi, kdo ve, ce dobimo pravih mož, ki so zmožni in mi je volja sprejeti čast poslanstva? V naših dneh in po naših krajih pač ne cvetjo poslancem rožice na potu in že se sliši, da si dosedanji poslanci ne želijo več te časti in to jim človek lahko verjame, saj se v našem deželnem zboru ne spoštuje več pravica, ampak v njem dela samovolja vsenemških mogotcev, kar hoče. Ni ga, ki bi tem ljudem stopil na prste, dasi jih vodi vse drugo, samo avstrijsko domoljubje ne.

Mi sicer upamo, da se to ni zadnja beseda naših poslancev in želimo, da premagajo njih rodoljubje vse ovire, ki jih nesrečno strankarstvo kopiči pred nje, ter še vsprejmajo breme poslanstva, ako jim ga, o čemur ne dvomimo, zopet naloži zaupanje zavednih volivcev. Vse torej pride na to, da se prepreči strankarstvu pot do volivcev, najsi to sili že prek mej zelenega Štajerja, ali pa vzkali na domačem polju: časi so resni, a v slogi je moč in zmaga gotova.

Slovensko katol. dijaštvu.

A. Poziv na zbor.

Dragi tovariši somišljeniki! Slovensko katoliško dijaštvu hoče z resnim delom po-

Po cestah in ulicah zbirale so se gruče ljudi ter se pogovarjale o važnih rečeh. Nekaj zelo važnega je moralo biti, ker na slehernem obrazu se je videla globoka resnoba, prestršenost in celo obupnost; zopet pri drugih nekaka predrznost. Posamezne besede, ki so se slišale iz teh pogovorov, so bile: Ibrahim-paša, Mohač, Ferdinand, Juričić, izdajstvo, boj na življenje in smrt, sužnost, smodnik in druge take reči. Pomen teh besed se je še le tedaj mogel razumeti, ako se je od drugih izvedelo, da je prišel kraljev poslanec iz turškega tabora pri Mohaču ter se ustavil v Kiseku. Prosit je hodil v imenu kralja Ferdinanda za premirje, pa bil je odbit. S seboj je nosil z modrimi in zlatimi črkami pisano pismo, v katerem turški sultan pozivlje kralja v bitko na prostem polju. Od-kloni pa kralj to bitko, potem pa pride Soliman s svojimi 300.000 vojaki in 300 topovi ter upoštoši vso deželo, požge mesta, prebivalce pobije in odpelje v sužnost.

In ta vest je tako vznemirila mirne prebivalce v Kiseku in ker je še poslanec zatrdiril, da je sultanova armada močna, z orožjem in vojaškimi potrebami dobro pre-skrbljena. Kaj storiti? Braniti se za slabim mestnim zidovjem in jednim nasipom?

«Moj Bog!» vsklikne sedlar, «komaj sem z zidanjem hiše gotov, v katero sem vtaknil

kazati, da ljubi svoj slovenski narod in da je zvesto načelom sv. kat. cerkve. V ta načelom priepla vsako leto počitniške sestanke. Tudi letos priedi slov. kat. dijaštvu v dneh 26., 27. in 28. avgusta svoj četrti počitniški sestanek, ki ima, kakor vsako leto, pred vsem znanstven značaj. Na dnevnem redu so predavanja, ki bodo obravnavala razne točke iz pravoslavlja, naravoslavlja, modroslavlja, bogoslovja in medecine. Zastopane so torej vse fakultete vseučilišča. Vsakemu predavanju sledi kritika in debata. Vsaka neznanstvena polemika je izključena.

Ti sestanki so za slov. katol. dijaštvu velike važnosti. To dokazuje že dejstvo, da privabljajo vsako leto vedno večje število dijaštvva.

Zbrali se bomo vsi pod jednim načelom: pod načelom katoličanstva. S tega stališča, ki je edino pravo in edino trdno, hočemo premotivati vse! Na to podlago hočemo zidati vse; kajti kdor zida brez Kristusa, zida na pesek.

Na takih sestankih dobivamo novih močij in novega življenja. Zbrali se bomo vseučiliščniki, bogoslovci in abiturientje. Spoznavali bomo drug drugega, kar je za naše bodoče delovanje med narodom neprecenljive vrednosti.

Prosvetno ožarjeno z lučjo sv. vere hočemo prinesi narodu kot pravi katoliki, Slovenci in ljudoljubi.

V prvi vrsti nas druži torej katoliška ideja! Ona nam je zvesta vodnica na viharnih potih mladostnega življenja. Vse svoje življenje in delovanje si hočemo uravnati na

skoraj vse svoje premoženje, pa mi pridejo te turške pare ter mi jo poderejo.»

«To bi bilo najmanje», reče krojač; «lesa in kamenja imamo dovolj, da si hiše zopet postavimo, pa da bi nam odvedli v sužnost žene in deco, to je najhujše. Meni je brat o taki turški vojski, katero je sam izkusil, takšne reči pravil, da so se mi kar lasje jezili. — Bežimo rajši v gore, še je čas!»

«No, in kaj hočete v gorah?» vpraša kovač, ki se ni nikogar bal. «O čem boste živel? Ali morebiti Turki ne morejo za vami?»

«Med tem bo že menda prišla kaka pomoci!» odgovori krojač.

«Pomoč!? Od kod in od koga?» reče jezno kovač. «Kaki možje ste vi?! Vsaka ženska ima več poguma kot vi, sram vas bodi! Ako mi gre za življenje, tedaj se branim. Ali nimate tudi vi rok, da držite puško, ali ste preboječi, da bi metali vrelo vodo in smolo na sovražnika?»

«Tega mnenja sem tudi jaz», odvrne mizar, «tako meni nič, tebi nič, se pač ne bomo pustili klati in naš Juričić ni nikak bojavljivec, ako grmijo topovi in če mu sultan pri svoji bradi in preroku Mohamedu prisega smrt. Njega hočemo braniti!»

Poseznam! Hudi doček
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Hokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za označila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisce enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede o poludne.

podlagi katoliške vere. Tudi vede ne izvazmemo. In zakaj bi jo? Saj še ni in ne bo nihče dokazal. Pač pa govorita zgodovina in tretzno znanstveno raziskavanje, da more biti veren katolik ob jednem tudi izvrsten znanstvenik. Seveda, ako bi smatrali razne teorije ošabnih in slavohlepnih učenjakov za dokazana dejstva, potem lahko naletimo na velika nasprotja med vero in vedo. A kaj takega pa ne naredi pameten in trezen mislec.

Kot navdušeni narodnjaki hočemo tudi delovati z vsemi močmi za trpeči slovenski narod. Ker so sovražniki vedno ljuteli, moramo si nabrusiti orožje tolikanj bolj in si pripraviti duha in srce, ker treba bo položiti marsikatero žrtev na oltar dejanske ljubezni do domovine. In da brez verske podlage ni možno delovati uspešno za narod slovenski, pričajo dogodki zadnjih dñih; kajti kdor zapusti pravo vodnico kat. idejo, zaide kaj hitro na egoistična in druga napačna pota. Slov. kat. dijaštvu še ni nikdar zapustilo svojih principov, katere je pripravljeno braniti vsekdar najodločnejše. Zato ni dvoma, da je ono voljno in tudi možno delovati za slovenski narod.

To naše delovanje bi bilo brezplodno in brez pravega cilja, ako ne bi šli med priproste kmete in delavce. To so mase našega naroda in te je treba dvigniti duševno in gmotno, da se odvrne, od črno-gledih prorokov že tolikrat napovedani, pad Slovencev.

Tovariši, obračamo se posebno na Vas, abiturientje! Pokažite, da imate tudi Vi smisel in resno voljo po teh načelih delovati in posvetiti vse svoje moči v blagor slov. naroda. Pridite in prepričali se boste, da so ravno katoliški dijaki oni, ki ne blodijo za puhlimi frazami in praznim polovičarstvom, ki nikoli ne zatajajo svojih principov, ki pa imajo resno voljo stopiti v zvezo s slovenskim narodom in delati v njegov prospeh.

H komerzu pa povabimo tudi našo katoliško inteligenco in delavstvo. S tem pomagamo že nekoliko premostiti ono vrzelj, ki jo je žalibote vsekal, sedaj že trhli, liberalizem med naše razumništvo in preprostega trpina.

B. Vspored sestanka.

Pozdravni večer v torek, dne 26. avgusta ob 8. uri zvečer na vrtu gostilne pri «Zvezdi» (Krisch, preje Ferlinc), Cesarja Jožeta trga.

Gorovica postaja vedno živahnejša in vsi sklenejo ostati. Kar se zasliši krik ljudij in tuljenje živine.

«Že prihajajo! So že tukaj! Pomoč! Rešite nas!» kriči ljudstvo. «Mi smo zgubljeni!»

«Kdo prihaja? Kaj se je zgodilo?» vpraša več glasov.

«Turki!» je odgovor. «Oni požigajo naše vasi, in mi smo jim le z naglostjo in težavo ušli.» Nato poženejo kmetje svojo živino v beg v gore. Nekateri imajo samo palico, drugi zveženj pod pazduho, zopet drugi voz z različnimi stvarmi. Vsak je pograbil v zadnji sili le to, kar je v naglici dosegel in zbežal, da reši sebe sužnosti ali smrti.

Meščani sprašujejo kmete, kateri jim pripovedujejo tako strašne reči o divjakih, da mnogo meščanov odbeži v hiše pripravljati se za beg.

Zdajci pridrvijo husarji na penečih konjih v mesto in dirajo naravnost k mestni hiši, kje se je poveljnik Juričić posvetoval o obrambi mesta. Tu skočijo raz konj, nekateri ostanejo pri konjih, drugi gredo k poveljniku. Ljudstvo se gnijete krog vojakov, je sprašuje če že kmalo pridejo Turki, koliko jih je, in če je res vse zgubljeno.

Resno poglejujejo vojaki na množico. «Nič ni zgubljeno, ako Ogerska le en meč

zborovanje v sredo 27. avgusta dopoldne: 1. Ob 8. uri zjutraj sv. maša pri Uršulinkah. 2. Ob 9. uri otvoritev shoda v veliki dvorani «Katoliškega doma» po predsedniku pripravljalnega odbora. 3. Volitev predsedništva. 4. Predavanja: a) Religija in moral, predava g. Fran Zajc, bogoslovec (Ljubljana); b) Homeopatija, predava g. Ivan Hubad, mediciner (Dunaj: «Danica»); c) Civilni zakon, predava g. Matija Lovrenčič (Dunaj: «Danica»).

Popoldne: a) Točno ob 2. uri v veliki dvorani «Katoliškega doma» sestanek prijateljev «Zore»; b) Ob 3. uri začetek predavanja: Vulkanizem, predava gosp. Fran Kolenc, naravoslovec (Gradec: «Zarja»); c) «Cerkvena uprava in kvizicije v svetu resnice in pravice», predava g. Ivan Kozelnik, bogoslovec (Celovec).

Komerz zvečer ob 8. uri v gostilni pri «Zvezdi» (Krisch, preje Ferlinc), Cesarja Jožeta trga. Pri komerzu svira «Ljubljanska društvena godba».

Skupni izlet v četrtek, dne 28. avgusta v romantični Vintgar. Odhod z gorjenjskim vlakom iz južnega kolodvora ob 7. uri 5 min. zjutraj. Natančnejsi program glede izleta se še razglasiti na sestanku.

Politični ogled.

Rojstni dan svetlega cesarja se je obhajal po vsej Avstriji več ali manj slovesno, povsod pa je bilo poznati, da vziva Nj. veličanstvo veliko ljubezen pri vseh svojih mnogojezičnih narodih.

Nagodba z ogersko državo še ni dognana in kolikor se izvē, je bržkone ministra Körber in Szell ne doženeta ter bo torej treba, da sam svitli cesar razsodi o vprašanjih, ki jih ministra ne moreta rešiti. Največ preglavice jima dela colnina.

Nemški konzervativci se že pripravljajo na deželne volitve in upajo, da obdrže vse dosedanje poslance v kmečkih skupinah in si na Gor. Štajerskem še pridobě enega poslanca.

Cesarski namestnik v Inomostu, baron Schwarzenau, je dobil čast tajnega svetovalca Nj. veličanstva, menda zato, da ni prišlo do sprave med Nemci in Lahi. Misli se, da bi podlaga zanjo ne bila srečna.

Učiteljska zaveza je imela v Trstu svoje zborovanje. Vdeležila sta se ga tudi stebra napredne kranjske stranke, župan Hribar in dr. Tavčar. To pové dovolj, kak veter da je vlekel v tem zborovanju. Kakor se sodi

ima. In če pride mnogo sovražnikov zmagali je bomo», odgovarjajo vojaki v slabim madjarščini. «Tudi meščani naj se bojujejo, tudi oni imajo očetnjavjo, tudi oni so oblubili zvestobo kralju!»

Mizar in kovač se spogledata in zodovljeno pritrdita. Kovač odhiti v hišo, pa se kmalo vrne s steklenicami dobrega vina ter ga poda husarom: «Pijte tovariši! Od sedaj smo tudi mi vojaki! Naj živi kralj! Smrt Turkom! Sramota bojazljivcem!»

Husari se ponosno zravnajo in zavpijejo: «Pogumni so zmiraj zmagali, Ogerska se nikogar ne boji!» Nato pijejo. V tem pridejo ostali iz hiše, zasedejo konje in oddirajo kot vihar iz mesta. Le nekateri so ostali v mestu, da vzdržujejo red na cestah, kjer se nahaja vedno več beguncev.

Od balkona mestne hiše se oglasijo trombe, kraljeve zastave se razobesijo, kateri meščani radostno pozdravljajo. Juričić v poveljniškem oblačilu, spremljan od župana in mestnega beležnika stopi na balkon. Z rokami dá znamenje, da želi govoriti in kmalo zavlada grobna tihota. Vse oči se uprejo na junaska postavo hrvatskega poveljnika. Iz njegovih očes sija hrabrost in bojna odločnost, kar navduši slehernega.

«Meščani!» začne govoriti z zvenecim, močnim glasom, in njegove besede so donele

iz poročila, ni jim šlo vse gladko. Primorski učitelji brž niso z »zavezo« in njenim glasilom zadovoljni.

V Zagrebu so se bila sešla hrvatska pevska društva. Narodna veselica je bila v Maksimiru sijajna. Izmed pevskih društev je bilo 33 odlikovanih.

Zanimivo štetje. V Rojanu pri Trstu je tržaški magistrat našel 77 Slovencev, šolska statistika pa izkazuje samo slovenskih šolskih otrok 200. Tu se pač javno vidi, kako silovito se o število Slovencev v Trstu in okolici »moti« tržaški magistrat.

Italijanski kralj bi kaj rad videl, da ga obiše kateri katoliški vladar v Rimu. Doslej ni imel tega veselja. Možno pa je, da mu to uslužo stori predsednik francoske republike, ni pa to še gotovo, kajti on, Loubet, se še ustavlja.

Samostanske ljudske šole zapira minister Combes na Francoskem še nadalje, toda ljudstvo se mu upira skoraj povsod in tudi višji častniki se nočejo vdeleževati te krutosti in drug za drugim jemlje rajši slovo od vojaštva, kakor da se udajo ministru ter mu pomagajo katoliške šole zapreti.

Nemški cesar Viljem rad govori, a ima skoraj vselej nesrečo v svojih govorih in jih mora semterje preklicati ali tako razlagati, da bi ne bil tega rekel, kakor se je izprva objavilo.

Na Bavarskem je veliko jeze nemški cesar povzročil, ko je hotel sam dati 200.000 mark vladaru Luitpoldu, ki mu jih je deželni zbor odrekel, in sicer zato, ker še ni dal slova ministerstvu, ki vleče na protestantsko stran.

Švica gradi trdnjave ob avstrijski meji. Ob reki Lintk začela je Švica graditi nove trdnjave. Tamošnji uradni list sicer zatrjuje, da nima gradenje trdnjav drugega pomena, nego da se vojaki urijo v zidanju trdnjav. A tega mnenja pa niso drugi, posebno ne dunajski listi ter povdarijajo, da ima gradnja teh trdnjav važnejši pomen.

Ruski car misli odstopiti, ker se ne čuti varnega in nima moči, svoje skrivne sovražnike premagati. Naslednik bi bil Mihail Aleksandrovič. Ta novica ni verjetna.

Na Angleško je prišlo več burskih generalov in sprejema jih ljudstvo z zadovoljstvom. Toda ni verjetno, da se Buri tako hitro sprijaznejo z angleško nadvlado. Ne bode dolgo, ko zopet potegnejo meč in se poskušajo rešiti angleške sile.

Kitajci so dne 15. avgusta zopet posedli Tientsin in evropske čete imajo le nekatera mesta v svoji oblasti. Miru pa zato krščansko

kot mogočen grom, kot glas trombe, klicoče v boj. «Meščani! velika nevarnost nam preti. Turška vojska je samo nekaj dni oddaljena, kmalo bo pred mestnim obzidjem ter bode zahtevala, da se predamo. Kot zvest služabnik svojega kralja, ki me je postavil za poveljnika v tem mestu, ne smem njegovega imetja nikomur dati, namreč ga braniti. In to hočem storiti! Na vas je toraj ležeče, da ohranite čast svoje domovine. Od sedaj zanaprej ste bojevniki za cerkev in kralja, za življenje in imetje. Zmaga ali sužnost — volite! Oboje vas zna doleteti!

Meščani! Husari opazujejo vsako gibanje sovražnikovo. Jeden poslanec kliče poveljnika avstrijske armade na pomoč, in ako mi vi pomagate, upam z božjo pomočjo zadržavati sovražnika, in če ga je dvakrat večje število. Sedaj pa pojrite v cerkev, molite in prosite našega Gospoda Jezusa Kristusa in svetnike za varstvo in pomoč, potem pa hitite se oboroževat in utrijevat. Le pogum, in On, ki vlada celo svetu, ne zapusti svojih, ki na njega zaupajo. On je vsegamogočen ter bo dal našim slabim močem zmago nad mnogo številnejšim sovražnikom ter podelil zmago tistim, ki varujejo znamenje sv. križa. Ali imate vero v našega Boga? —»

«Imamo!» odgovorijo vsi enoglasno; «za Gospoda, ki je za nas umrl ter nas tako

ljudstvo ne bode imelo, ker ga domače ljudstvo sila sovraži in ga kitajska vlada le pisano gleda.

Dopisi.

Gornja Radgona. Malo je menda ljudi na svetu, katerim bi ne ugajala godba ali lepo ubrano petje ter smelo rečem, da sem popolnoma prepričan, da je naš gornjeradgonski okraj jeden med onimi, kateri je obdarovan v obilni meri z darovi muzikalnih talentov. Opazovalec našega okraja se je gotovo prepričal, da pri nas mladina z velikim veseljem prepeva in gode, da se je na naših lepih veselicah mnogo krasnih pescic prepevalo in tudi mnogo milodonečih komadov udarjalo ob tamburici. Dragi rojaki, mili Slovenci ter prijatelji godbe in petja! Gornja Radgona je mejišče našega okraja ob Muri. Od jedne strani prezijo na nas kruti madžaroni in ob drugi strani drzni nemškutarji, katerim bi se srce smejalo od veselja, ako bi videli, da mi nazadujemo, da bi naše društveno življenje kmalu poplavila deroča Mura. Sklenili smo torej v Gornji Radgoni ustanoviti novi poraz za Nemce na slovenskem polju, kateri bi naj bil ponos in kinč gornjeradgonskega okraja, ki bi naj vzbujal v mladih srič ljubezen in vnemo za slovensko pesem in godbo, za naš narod slovenski, in to nas je nagnilo, da kmalu zagleda novo društvo beli dan v Gornji Radgoni, ki se bo glasilo: »Slovensko pevsko in tamburaško društvo v Gornji Radgoni.«

Dragi Slovenci gornjeradgonskega okraja! Novo društvo bo torej za celi okraj. Tudi vsak drugi ima pravico pristopiti, kdor se le zamore vdeleževati skupnih vaj, koje se bodo vselej pravočasno naznanile gospodom pevovodjem v določenih krajinah. Več nas bode, večja bode čast za naš okraj! Posebno pa moramo skrbeti, da si tudi vzgojimo svoje društveno godbo in ako dosežemo to, smemo biti ne samo mi, temveč vsak zaveden Slovenc ponosen na tako društvo! — Namen društvu bo, gojiti slovensko petje in godbo v gornjeradgonskem okraju ter priejeti poštene veselice v našem političnem okraju in tudi izven našega okraja. Pravila so že odpolana na c. kr. namestnijo v Gradec in nam naj bo torej sveta dolžnost, da se porimemo z vso vnemo novega dela. Prosimo torej na tem mestu vrle gospode pevovodje od Sv. Jurija, Kapele in Antonja, naj nam

zveličal. Mi se hočemo vojevati, trpeti in če treba tudi umreti!«

»Prisezite pri sveti zastavi očetnjave!« zakliče Juričić ter vzdigne zastavo.

Meščani padejo na kolena, vzdignejo desnico in zakličejo: »Mi prizegamo, da ne bomo nikdar zapustili našo zastavo in našega poveljnika!« Nato blagoslovi duhovnik prizegajoče, priporoči je v varstvo Materi Božji, sv. Štefanu in sv. Martinu.

In šli so v procesijah od cerkve do cerkve in potem domov pripravljati na obleganje mesta.

Juričić je izvedel, da se bliža čez 300.000 mož turške vojske in s 300 lahkimi topovi, ki mečejo večina kroganje velikosti gosjih jajc. »Čim gosteji je sovražnik, misli si hrabri Juričić, tem gotovejše morajo zadeti moje kroglice.« Izvedel je tudi, da hočejo Turki napasti Dunaj. Začel je misliti, mu li bo mogoče zadrževati Turka tako dolgo, dokler se kraljeva vojska ne zbere. Akoravno pade Kisek ter občuti maščevanje barbarov, bo vsaj rešena država. Junak se je sklenil darovati, ali molčati je moral o tem pred prebivalci, da ne zgubijo poguma.

Juričić si izbere izmed meščanov 700 najmočnejših in najhrabrejših, je oboroži in porazdeli med izurjene husare ter odkaže vsakemu stolp ali zid, katerega ima braniti. Ostali morajo stražiti, zidovje in okop v dobrem stanu ohranjevati, strelbne potrebe

blagovljijo kmalu poslati imena in kateri glas da pevec poje, ter koliko tamburašev pristopi, da se potem naznanijo pesmi, katere bi pri otvoritvi skupno peli. — Ti pa, draga mladina našega okraja, naj ti srce igra od veselja, da boš imela svoje društvo, v katerem boš zamogla pod jedno zastavo korakati, ter buditi s svojim krepkim glasom mrzla srca za naš slovenski narod. Od Vas, vrli mladeniči iz Gornje Radgone, Sv. Jurija, Kapele in Sv. Antona, je mnogo odvisno, kako bo napredovalo naše novo društvo. Delajte torej z vso vnemo, da nas bode kot listja in trave! Zato pa »Naprej zastava Slave!« »Mi vstajamo in Vas je strah!« In ko bomo prvič skupno nastopili ter zapeli našo narodno pesem, smelo rečem, da nas bodo slišali tudi sosedje Radgončani!

Na delo tedaj, ker resnobni so dni, A delo in trud nam nebo blagoslov!

Kapela pri Radgoni. Že dolgo časa ni bilo slišati popolnoma ničesar od Kapele; vse narodno delovanje je ponehalo. Kar presenetilo nas je bralno društvo, katero je predilo po res precej dolgem odmoru dne 17. t. mes. veselico, katera je sijajno uspela. Za prireditev te veselice si je največ zaslug pridobil dični predsednik bralnega društva gosp. Zemljčič; vrle narodne kapelske fante in dekleta je g. Čirič v kratkem času naučil več lepih pescic in upamo, da bo g. Čirič tudi zanaprej vodil pevski zbor kapelski in delal na to, da se bo vsa naša mladina, katera ima toliko zmožnosti in veselja do petja, zbirala pri pevskih vajah. A da se je veselica sploh vršila, da so se igralke in igralci tako izborno vrlo izvezbali, za to gre največja hvala vrlemu slovenskemu učiteljstvu pri Kapeli, v prvi vrsti pa neumorni režiserki gospodki Lj. Poljanec. Da se ljudstvo zanima za take veselice, je pokazala ogromna udeležba. Že pred napovedano uro pričetka je bil obširen vrt gostilne »pri zidu« ves prenapolnjen. Smelo lahko trdimo, da se malokatero društvo more ponašati s tako obilno udeležbo. Ko je pevski zbor dovršeno zapel par pescic, je pozdravil g. Zemljčič kot predsednik bralnega društva vse navzoče, omenil, da imamo goste od Sv. Križa in sicer navdušeno slov. mladino iz Vučjevesi, Bučecovec in Bunčan; nadalje iz Ljutomera in sicer večje število zastopnikov slov. akadem. fer. društva »Bodočnost«, iz Gornje Radgone, od Sv. Jurija na Ščavnici, od Sv. Antona, iz Petanec in posebno je omenil, da zavzema izmed navzočih Kapelčanov večina naša slo-

in živež donašati bojevalcem. Ženam in dekletam zaukaže imeti pripravljeno vrelo vodo in olje, ter streči starcem, bolnikom in ranjencem.

Tako pripravljen pričakuje junak sovražnika. Dne 9. avgusta se prikažejo prve čete pod vodstvom Ibrahim-paše, kateremu sledi sultan z glavno vojsko v daljavi tri dni hoda. Kmalo je bil Kisek obdan od vseh strani s Turki; na gričih so se razpostavili topovi. Grozno streljanje se prične. Grom sledi gromu, da se zemlja stresa in kroganje padajo na hiše kakor toča. Tri dni traja že streljanje in akoravno se bramborci pogumno branijo, jih je vendar mnogo pobitih po ulicah in hišah. Povsod se vidijo trupla in ranjenci; žalostni krik polnijo zrak, prihajajoči iz ust, žen in otrok, ki ne najdejo nikjer varstva pred morečimi krogli. In ta krik in stok povzroči pri bramborcih malodušnost, ker mu težko de, videti svoje v sili zapuščene. Tam prižvižga krogla in predere prsi mlademu dekletu, ki nese svojemu očetu strelivo; nesrečni oče priskoči vzdigne mrtvo hčerko, krogla prižvižga in oče se zvrne mrtev zraven mrtve hčerke. Mladenič odbija junaško napade, zamolkel vsklik in evet življenja se zgrudi okrvavljen na tla. Daroval je mlađo življenje domovini. Mamica, ki je baš prihitela, pade nezavestna na sina. Strašni trenutki vladajo v mestu. Pri vsakem koraku kosi smrt.

venska mladina, v prvi vrsti vrle kapelske mladenke. Ker ni bilo vreme ugodno in je vedno polagoma deževalo, ni bilo mogoče gledaliških iger uprizoriti tako, kakor bi se dalo pri lepem vremenu, moral je tudi odpasti slavnostni govor. Prva igra — Lurška pastarica — se je igrala izborna; med vsemi igralkami pa sta svoji ulogi najbolje rešila Otilija, grofinja Eleonora in Bernardka. Pri drugi igri — Pravica se je izkazala — je žel berač (slovenski mladenič Kralj) zasluženo priznanje; med ostalimi igralci, kateri so vsi izvrstno pogodili svoje vloge, se je odlikoval Abraham (slovenski mladenič Korošec). Ko se je zapelo še več mičnih pescic, je bila veselica končana; pričela se je prosta zabava, katera se je vršila deloma v gostilni »pri zidu«, večinoma pa v narodni gostilni g. Divjaka. V gostilni pri zidu je govoril g. modroslovec Pušenjak o pomenu izobrazbe za slovenski narod in povdarjal, da je dolžnost vsakega, se po dokončani ljudski šoli še naprej izobraževati, ter priporočal ustanovitev zimskih poučnih tečajov, kakor ustanoviti kmetijska zadružna na Cvenu kmetijsko-poučni tečaj v zimi, in kakor se tudi snuje poučni tečaj v Konjicah. Le tedaj, ako bo naš narod dovolj izobražen, je povdarjal govornik, vedel bo razločevati svoje prijatelje od svojih neprijateljev, le tedaj bo spoznal vrednost dobrih knjig in časopisov in tedaj bo delal vsak na to, da lažniji prerok »Štajerc« izgine iz vsake hiše. Nato se je licitirala jedna palica v korist družbe sv. Cirila in Metoda in se nabrala lepa svota za to prekoristno vseslovensko družbo. V gostilni g. Divjaka je govoril g. modroslovec Majzer o pomenu bralnih društev. Vršile so se tudi napitnice; napilo se je delavnemu predsedniku bralnega društva, gosp. Zemljčiču, kateri najbolj deluje na to, da bi gornjeradgonski okraj res kmalu pokazal slovensko lice, napilo se je našemu vrlemu učiteljstvu, napilo se je bralnemu društvu in se mu želel pročvit, napilo se je za slovensko petje navdušenim kapelskim mladeničem in mladenkam ter njih vodju, napilo se je tudi vrlemu narodnemu ženstvu, katero tako neustrašeno stopa na dan. Prosta zabava, pri kateri je pevski zbor kapelski zapel več mičnih pescic, je trajala pozno v noč. A nekaj neljubega ne smemo zamolčati. V gostilno k g. Divjaku so prišli razgrajat in izzivat trije kmetski fanti na sprotne stranke (baje v to najeti, kakor je jeden izmed njih sam priznal) in s tem motili zabavo. Zapomnite si to! Kaj takega se ne bo več zgodilo; bralno društvo bo prihodnjič že v naprej storilo korake, da taki ljudje ne dobe pristopa.

Sklepajoč svoje poročilo o tej vrlo dobro uspeli veselici bralnega društva, pozivam isto, naj deluje še v bodoče z vsemi močmi za doseglo cilja, katerega si mora postaviti vsako bralno društvo: izobraziti slovenski narod in mu tako zagotoviti boljše uspehe, kakor do sedaj, na političnem, kulturnem in gospodarskem polju.

V. P.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Katoliško slovensko politično društvo „Sloga“ v Središču priredi v nedeljo, dne 24. avgusta 1902 ob 3. uri popoldne svoj izvanredni občni zbor, pri katerem poročata gg. poslanca dr. Miroslav Ploj in dr. Rosina. Slovenci vdeležite se v obilnem številu, da izrazite poslancema svoje težnje in želje. — Po shodu je veselica v gostilni g. Jožeta Šinko v Središču, pri kateri svira godba središke požarne brambe.

Osebne vesti. Realčni profesor v Gradcu g. Ivan Papež je šel v pokoj in dobil tem povodom naslov šolskega svetnika. — Gosp. Fran Roš, pomožni uradnik pri okrajnem

glavarstvu v Kranju je imenovan c. kr. vladnim kancelistom v Celju.

Zborovanje. Iz Artič se piše »Slovencu«: Dne 31. avgusta t. l. zboruje politično društvo »Sava« v gostilni »pri Slovencu«.

Škof Strossmayer se je povrnil iz Slatine v Djakovo.

Pomilostil je naš presvitli cesar 21 jetnikov. Od teh jednega v mariborski kaznilični.

Na Pragerskem so prijeli trgovko z dekleti Julijo Hirschfeld iz Budimpešte. Odpeljali so jo v Ljubljano v ječo.

Za pogorelc v Podovi je daroval državni poslanec in ud deželnega odbora v Gradcu, g. Franc Robič 10 K in g. dr. Fr. Firbas v Mariboru 10 K. Mi še enkrat naznanjam, da radi sprejemamo darila v ta namen.

Izzrebanje porotnikov v Mariboru. V četrtek, 14. t. m., so bili za jesensko porotno zasedanje izzrebanii naslednji porotniki, in sicer **gla v n i p o r o t n i k i :** Jurij Manfred, mizarski mojster, Karol Soss, trgovec, Franc Nekrepp, krojaški mojster, Jan Škoflek, blagajnik hranilnice, Franc Verhonig, kovaški mojster, Ignacij Widgar, hišni posestnik, vsi v Mariboru; Janez Baumgartner, posestnik v Pernicah, Ignacij Amer, posestnik in goštilničar pri Sv. Martinu pri Vurberku, Franc Reininger, posestnik v Polički vasi, Alojzij Velebil, veleposestnik v Malečniku pri Sv. Petru, Anton Wretz, posestnik v Gornjih Hočah, Peter Trinko, posestnik v Razvanji, Franc Sirk, trgovec v Slivnici, Janez Slavič, trgovec pri Sv. Lenartu, Franc Wello, posestnik v Žicah, Anton Zorzin, gostilničar v Slov. Bistrici, Andrej Suppan, trgovec v Moravčah, Franc Schütz, posestnik v Peklu, Karol Hrastnik, posestnik in mesar na Spod. Polskavi, Franc Ozimič, vrvar v Slov. Bistrici, Franc Pergler, goštilničar v Slov. Bistrici, Jakob Glaser, posestnik na Spod. Polskavi, dr. Edvin Ambroschitz, odvetnik, Jos. Gorup, usnjarski mojster, Ludevik Kropf, medar, Alojzij Saria, okrožni komisar, Leopold Šanner, marelar, Rudolf Wibmer, posestnik, vsi v Ptiju; Vincenc Pernat, goštilničar pri Sv. Vidu pri Ptiju, dr. Gustav Delpin, odvetnik v Ormožu, Alojzij Osterc, posestnik v Stari novi vasi, Kristjan Kovač, veleposestnik pri Sv. Antonu na Pohorju, Franc Joniš, posestnik v Zg. Gogentalu, Matija Bežan, c. kr. notar v Marnbergu, Alojzij Benitz, hišni posestnik v Marnbergu in Janez Petrun, goštilničar v Ribnici ob kor. žel. K o t n a m e s t n i k i p o r o t n i k o v so bili izzrebanii: Jos. Druschkovitz, lesni trgovec, Karl Fric, mesarski mojster, Anton Gaiser, hišni posestnik, Ferdinand Hartinger, trgovec, Karol Jarčič, hišni posestnik, Jožef Kokošinek, trgovec, Anton Kramberger, mesarski mojster, Simon Kotzbek, hišni posestnik in Ferdinand Löschnigg, goštilničar.

Ponesrečen sprevodnik. Železnični sprevodnik južne železnice Julij Gruber je padel z vlaka in se smrtno nevarno poškodoval.

Kolesar ponesrečil. Založnik Koslerjevega piva v Gaberju, g. Jožef Svetl je padel pri Vitanju tako nesrečno s kolesa, da je umrl.

Utopil se je v Muri pri Spielfeldu pekovski učenec Franc Hecl, doma iz Sv. Jurija ob Ščavnici. Ponesrečenca je odnesla pri kopanju deroča voda. Utopljenca še niso našli.

Ponesrečil se je v Reki pri Hočah učenec Franc Pehar. Igral se je s svojimi součenci pri žagi gosp. Kiffmanna ter je pri skakanju padel tako nesrečno na drevo, da je še isti večer umrl. Večna luč naj sveti njegovi mladi duši!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 15. avg. umrl je tukajšnji cerkveni ključar Korošak iz Jamne nagle smrti. V jutro ob štirih, ko je šla hčerka na božjo pot k Sv. Trojici, je bil še zdrav in živ in edno uro potem, ko

je vabilo k službi božji, ga je prišel mlajši sin budit: »Oče vstanite, ako hočete priti k maši; ravnokar vabi!« Ko ni dobil odgovora je šel sin bliže in našel očeta — mrtvega. Naj v miru počiva!

Nesreča. Na postaji v Poličanah se je spotaknil železniški uslužbenec in dobil roko pot kolo, katero mu je odrezalo 4 prste.

Poučni tečaj za bučelorejo. Vsled odloka c. kr. deželnega šolskega sveta bode imelo štaj. bučelarsko društvo tudi v tekčem letu in sicer od 13. do 17. septembra 1902 poučni tečaj za bučelorejo. Vsa naznana in vprašanja se naj naslovijo na druščevnega tajnika, c. in kr. stotnika v pokoju, g. Franca Zenker v Gradcu, Merangasse 3.

Strela udarila je na Velike Maše dan v gospodarsko poslopje posestnika Korošca po domače pri Bežikovih v Dragotincih pri Sv. Juriju ob Ščavnici, ter ubila telico. Pogorelo je vso gospodarsko poslopje s slamo, krmo in neizmlačeno snopje. Ubogi pogorelci!

Nova Šifta pri Gornjemgradu. Od 16. avgusta naprej bode hodil vsak pondeljek, sredo, četrtek, petek in soboto pismonoša med Novo Šifto in Gornjemgradu. Poštna nabiralnika se obesita dva v tej občini.

V Marenbergu so baje že kupili zemljišče, na katerem začnejo prihodnje leto zidati protestantovsko cerkev. Protestantovski listi pišejo, da bode sezidalo cerkev prusko društvo, takozvani »Gustav-Adolf-Verein«. To društvo pošilja protestantovske pastorje na Avstrijsko in posebno na Spodnje Štajersko, da — delajo Nemcem pot do Adrije.

S. Martin v Rožni dolini. Veselica v prid dijaškemu domu. K tej veselicu, katero je priredilo smartinsko bralno in pevsko društvo, prišlo je na stotine zavednega ljudstva od blizu in daleč. Mnogo odličnih gostov je bilo videti iz Galicije, Vojnika, Celja in Dobrne. Posebno pohvalno je omeniti bralno društvo v Dobrni, katero se je korporativno udeležilo veselice s 30 člani. Odbor je lepo poskrbel za zabavo. Petje in šaljivi nastop sta se izvrstno obnesla. Nad vse ugoden utis je naredil govor g. Rebeka. Razlagal je veliki pomen »Dijaškega doma« in priporočal izvrševanje gesla »Svoji k svojim«. Ljudstvo je z glasnim odobravanjem pritrjevalo njegovim besedam. — Šaljiva tombola, šaljiva pošta, menažerija itd. provzročile so obilo smeha in veselja, katerega nam niti slabo vreme ni moglo skaziti. Nagnalo nas je sicer v notranje prostore in nas razdelilo na več oddelkov, a navdušenost se ni polegla — saj je bil prinos za nadaljni kamen »Dijaškega doma« že v blagajni!

Celjske novice. Na cesarjev rojstni dan ponesrečil se je v Celji slikar Jos. Bandek. Slikal je pri č. šolskih sestrach v prvem nadstropju; slučajno ga je prijela božjast in ga vrgla skozi okno na dvorišče. Prepeljali so ga v bolnišnico. Ponesrečenec je oženjen in ima več otrok. — Umrl je v Celji 20. t. m. Ferdinand Pellé, ki je bil dolgo časa trgovec, a se je v zadnjem času bavil le še s prevažanjem premičnin iz kolodvora. Bil je miren in pošten Nemec. N. v. m. p.!

Iz Hajdine. Na predvečer 18. t. m so se slišali po dalekoznanem ptujskem polju mogočni streli. Res živo je bilo gromovito pokanje možnarjev! Srce je lahko vsakemu od veselja skipelo, ko je bilo slišati, da tudi slovenski narod ni zaostal v proslavljenju goda svojega dobrega vladarja Franca Jožefa I., vladarja, kakoršnih ne pozna zgodovina mnogo. Iz srca kličemo besede, katere je še javno zapisal paznik hajdinskega muzeja, g. Martin Vnuk, na duri starodavnega Mitras-tempela: »Bog ohrani, Bog obvari — Nam cesarja, Avstrijo ...

Učenje tiskarskega obrta. Ta stroka je še pre malo znana med našim ljudstvom, in vendar je to v sedanjem času takorekoč najboljša in zanimiva obrta. — V tiskarni sv. Cirila je izpraznjeno mesto za učenca.

Nemcev se seveda oglaša veliko, ker so že spoznali, kake vrednosti je to. Učencu, ki se hoče učiti tiskarstva, je potrebno, da zná slovenski in nemški jezik, mora imeti dve gimnaziji ali vsaj tri meščanske šole, ter najmanje 14 let star. Slovenci! spoznajmo vrednost tiskarstva ter se poprimimo tudi tega obrta. Dandanes je potrebno, da napredujemo v vseh strokah. Tiskarsko delo ni težko delo, treba le umnosti. In Slovencem, ki se lahko ponašajo s svojim razumom in spremnostjo v vsem, bilo bi vse le igrača. Upamo, da se bo naše ljudstvo od sedaj bolj brigali za to velevažno obrta.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Dne 24. avg. priredi fer. društvo »Bodočnost« poučno predavanje, katero je združeno s predstavo s skioptikonom. Upati je, da se bode ljudstvo v obilnem številu udeležilo predavanja kakor tudi te velezanimive predstave, ki je povsodi dobro uspela ter doseglja lep in ugoden uspeh. Pričakovati je tembolj mnogobrojnega obiska, ker se vrši ta predstava v blag namen, namreč, da se čisti dohodek porabi za tu-kajšnje na konjih in v narodni noši opravljene Slovence, ki se bodo vdeležili o priliki slavnostne otvoritve Prešernovega spomenika v Ljubljani. Torej na svidenje pri Sv. Tomažu v nedeljo!

Konjerejcem. Dne 25. avgusta t. l. bo v Središču sejem za žrebata. To je edini sejem te vrste na Spod. Štajerskem. Dolžnost spodnještajerskih konjerejcov je, pragnati svoje konje, posebno žrebata, v obilnem številu na ta sejem, da zamorejo kupci izmed obilo prignanega blaga izbirati. Na tak način bo po letih ta sejem zaslovel in konjerejci bodo na domači zemlji brez posredovanja prekupev, kateri pri prodaji visoke svote v škodo konjerejcu odtegnejo, dobro svoje konje prodajali. — Konjerejci! obilo konj privabilo bo tudi mnogo kupcev. Pokažimo tedaj, da znamo v domačem kraju kaj vspešnega za povzdigo naše konjereje storiti!

Za slovenske obrtnike. V večjem, živahnem trgu na Spodnjem Štajerskem se ponuja prilika dobremu narodnemu p. e. k. u. naseliti se in si bodočnosti zagotoviti. S pekarji je zvezana tudi žganjaria in kramarija. Razun tega najde dober kruh tudi mizar in čevljar v ravno istem trgu. Pojasnilo daje »Slovensko obrtno in trgovsko društvo« v Celju, kamor se naj prosilci obrnejo.

Na Ptujski gori se je obhajal dne 17. t. m. zvečer cesarjev rojstni dan z baklado. Med baklado se je pridno streljalo in godlo. Večina okenj je bila razsvetljena in na hišah so visele cesarske in slovenske zastave. Tudi sveta maša se je darovala za našega presvitlega cesarja.

Zitne cene. V Mariboru: 1 hl pšenice 15 K 80 v, rži 13 K 40 v, ječmena 13 K 40 v, ovsu 14 K 40 v, koruze 13 K 80 v, prosa 15 K 20 v, ajde 13 K 40 v, fižola 20 K. — Na Dunaju 50 kg pšenice 8 K, rži 6 K 70 v, ječmena 7 K 25 v, koruze 5 K 55 v, činkvanta 6 K 30 v, ovsu 7 K 55 v, fižola 10 K.

Cerkvene stvari.

Pri č. sestrach v Mariboru je bila na veliko gospojnico lepa slovesnost. Ko so premil. knez in škof podelili 11 devicam samostansko obleko in je več drugih storilo začasno, oziroma večno obljubo. Preoblecene so bile: S. Bazilija, roj. Ivana Žigart iz Slivnice pri Mariboru; S. Severina, roj. Marija Lobnik iz Sv. Štefana pri Velikovcu; S. Andreja, roj. Trezika Kastelic iz Zatičine; S. Nepomucena, roj. Marija Slapnik iz Motnika; S. Viktorina, roj. Trezika Jeretin iz Babnega pri Celju; S. Luitgarda, roj. Marija Schweiger iz Marnberga; S. Silvestra, roj. Marija Ravnik iz Bohinjske Bistrice; S. Lidijs, roj. Marija Turk iz Prepole na dravskem polju; S. Joahima, roj. Antonija Pilat iz Pazina; S. Florijana, roj. Uršika Fermé iz Sv. Štefana pri Žusmu in S. Paskalija, roj. Jerica Neuwirt od Sv. Ane na Krembergu.

Društvena poročila.

Bralno in pevsko društvo, Maribor se pripravlja za predstavljanje igre »Divjilovec«. Upamo, da se bode društvo prihodnjo zimo večkrat pokazalo na odru, kakor lani; posebno ker se bode vpeljalo v zimsko sezono s tako krasno igro.

Mariborski dijaški kuhični so darovali sledenči p. n. dobrotniki ozir. dobrotnice: S. Nezvan 10 K, J. J. kot kruh sv. Antona 2 K, L. Vozlič, kapelan 7 K, mladenič od Sv. Marjetete ob Pesnici kot kruh sv. Antona 2 K, neimenovan kot kruh sv. Antona 2 K, dr. Kac kot kruh sv. Antona 20 K, neimenovan gospa kot kruh sv. Antona 5 K.

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Črešnjevec 44 K, Sv. Martin v Rož. dol. 20 K, Svičina 11 K 80 v, Cirkovci 32 K, Polenšak 21 K, Ptuj 52 K 12 v, Sv. Vid pri Valdeku 50 K, Sv. Peter niže Maribora 20 K, Sv. Ilj v Slov. gor. 36 K, Marnberg 20 K 74 v, Črnagora 15 K, Polje 20 K, Planina 10 K 70 v, Sv. Marija Magdalena v Mariboru 8 K 20 v, Sv. Florijan v Doliču 28 K 80 v, Gornjograd 72 K 17 v, Nova Šifta 14 K 12 v, Solčava 19 K 20 v, Ljubno 22 K 10 v, Kamca 10 K, Sv. Peter pri Radgoni 53 K, Pameče 100 K, Središče, dve neimen. 100 K, Ljutomer 18 K, Sv. Križ pri Ljutomeru 38 K 40 v, Sv. Anton v Slov. gor. 8 K 76 v, Vel. Nedelja 50 K, Sv. Tomaž pri Vel. Ned. 40 K, Sv. Lenart pri Vel. Ned. 4 K 20 v, Sevnica 26 K, Artiče 30 K, Luče 17 K.

Slov. akad. fer. društvo „Bodočnost“ priredi s pomočjo dijaštva pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. v nedeljo, dne 31. avgusta t. l. v prostorih stare šole veselico s tamburanjem in igro »Šolski nadzornik«. Začetek ob polu 4. uri popoludne. Po vsporedu prosta zabava v gostilni g. Franc Koserja s šaljivo pošto.

Sestanek naših nepolitičnih društev. »Slovenska krščansko-socijalna zveza« je razposlala nepolitičnim slovenskim društvom vabila za sestanek, ki se vrši pod pokroviteljstvom prevzv. ljubljanskega knezoškofa dr. A. B. Jegliča dne 7. in 8. septembra t. l. v Ljubljani. Opozorjam, da k sestanku niso vabljena gospodarska društva, ker ta društva imajo že lepo organizacijo v »Gospodarski zvezi«, pač pa je treba ustanoviti trdno vez za vsa naša bralna, izobraževalna, pevska delavska društva. Seve imajo pristop tudi člani gospodarskih društev kot posamezniki. Kdor se želi udeležiti, naj svoje ime na dopisnici naznani č. g. Luki Smolnikarju, stolnemu vikarju v Ljubljani. Posebno je želeti, da pridejo na sestanek možje ali mladeniči tudi iz onih krajev, kjer še ni izobraževalnih društev, ker se bodo na sestanku mnogo naučili. Vspeh sestanka bodi, da vso našo domovino preprežemo z izobraževalnimi društvami. Ako kako društvo pomotoma ni dobilo vabila, naj to takoj naznani na zgoraj omenjeni naslov. Pozivamo vsa naša nepolitična društva, da nemudoma izbero odpolance za sestanek in to takoj naznajo »Slovenski krščansko-socijalni zvezi«, da se še pravočasno zanje morejo preskrbeti v Ljubljani stanovanja. Ustanoviti se mora trdna zveza nepolitičnih naših društev, ki bo društveno življenje pozivljala in pospeševala, zato smo prepričani, da se naša društva z veseljem odzovejo klica »Slovenske krščansko-socijalne zvezze«.

Jubilejno slavnost v proslavo 25 letnice sv. Očeta Leona XIII. priredi Marijina družba v Hajdini pri Ptiju v nedeljo, dne 31. avg. ob 3. uri popoldne na vrtu gosp. M. Gregoreca pri cerkvi (ob slabem vremenu se vrši slavnost v šoli) s sledenčim vsporedom: 1. Deklamacija »Sveti Stolici« s živo podobo ob koncu. 2. Nova Leonova himna (komp. J. Mitterer, besede dr. A. Medved). 3. Deklamacija »Slava Leonu« z papeževim pesmijo ob koncu. 4. Slavnostni govor (dr. A. Medved). 5. Prolog k »sv. Neži«. 6. »Sv. Neža«, igrač v 2 dejanjih. Med posameznimi točkami vdarja domači pomnoženi tamburaški zbor. — Vstopnina 10 kr., sedeži 30 kr. — Ker

je čisti dohodek namenjen za družbino zastavo, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Zahvala. Bralno društvo pri Sv. Bolfenku pri Središču se tem potom prisrčno zahvali g. Rudolfu Kolbeznu, trgovcu v Grabah pri Središču, za podarjenih dvajset krasnih knjig, Bog dal obilo posnemalcev!

Dobrna pri Celju. V nedeljo, dne 24. avg. ob polu 4. uri popoldne se vrši na Dobrni velika cesarska slavnost. V sporedu je petje, slavnostni govor in gledališki igri: »Kmet Herod« in »Jeza nad petelinom«. — Posebej vabila se ne bodo razpošiljala, zato tem potom vabi odbor »Bralnega društva« k najobilnejši vdeležbi. — Vstopnina 10 kr., sedeži 20 kr.

Sv. Lenart v Slov. gor. Pevski in tamburaški klub bralnega društva priredi v nedeljo izlet k Sv. Trojici in sicer v gostilno g. Mlinariča. Izletniki se zbirajo v bralni sobi v posojilnici, odkoder je skupni odhod ob tretji uri, prihod pa k Mlinariču ob štrti uri. V slučaju grdega vremena se vrši izlet prihodnjo nedeljo.

Iz drugih krajev.

Vojaške vaje. Slovenski celjski pešpolk št. 87 bode imel svoje vaje na Kranjskem pri Rakeku. Od 26. t. m. naprej se bodo vršili manevri okoli Divače in Sežane proti Trstu. Od tam se peljejo skupno s primorsko-kranjskim polkom št. 97 na ladijah proti Pulju, kjer se bodo skušili izkrcati, kakor ob vojskinem času. Isto bo poskusila tudi mornarica. Izkrcanje bodo zabranjevali deželni brambovci in trdnjavsko topničarstvo. — Ni se znano, kedaj pride cesar k tem vitezanzivim morskim vajam. Gotovo je, da jim bode zadnji dan prisostoval. — Zanimivo je to, da vzamejo k tem najtežjim vajam izključno slovenske polke. S tem se da našim vojakom najlepše izpričevalo.

Velikanska slavnost hrvaških pevskih društev povodom 40 letnice pevskega društva »Kola« v Zagrebu se je vršila te dni. Navzočih je bilo v Zagrebu nad 1000 pevcev, mej njimi 60 slovenskih in nad 10.000 gostov iz raznih krajev Hrvatske.

Samomor poštne upravnice. V Wegscheidu na Gornjem Štajerskem je nenadoma prišel v poštni urad poštni kontrolor. Poštna upravnica mu je dejala: »Prosim potrpljenja za trenotek«, ter se je hitro oddaljila v svojo sobo. Nakrat je počil strel. Poštna upravnica gděna Woitsch se je ustrelila.

Avstrijski pravosodni minister Spens Booden je na počitnicah na grad Stabolovici pri Opavi, ker je obolel na vnetju črev. Morali so ga operirati. Minister je operacijo srečno prestal.

Velika nesreča se je zgodila 14. t. m. ob 11. uri po noči v Klosterneuburgu pri 15. pionirskem bataljonu pri ponočnih vajah na Donavi. Treščila sta skupaj pionirski oddelek, sestavljen iz petih pontonov, na katerem je bilo 28 pionirjev, 6 podčastnikov in 3 častniki, in parnik s tako močjo, da se je ponot na desni strani tako hitro potopil, da se vojaki niso mogli rešiti v njem, ampak morali so se izročiti valovom deroče Donave. Ker so znali vsi plavati, so se rešili nekateri do obrežja; eden se je rešil z velikimi ranami, katere je dobil pri tresku. Priplaval je do obrežja, tam so ga potegnili tovariši iz valov. Imel je glavo vso razbito, roko zlomljeno in prsi poškodovane. Bil je čvrst slovenski fant in je drugo leto služil. Nekateri so klicali za pomoč in stokali v vodi, ker so jim moči ponehavali; pa zastonj so klicali pomoči, ni je bilo od nikoder. V temni noči morali so pustiti svoje mlado življenje v valovih deroče Donave. Med ponosrečenci bili so večinoma Slovenci iz Kranjskega.

Otroci ovadili očeta. V londonskem predmestju Witechopel so trije otroci opozorili redarja na nekega moža, ki je stal pri avtomatu za čokolado in z magnetom kradel denar iz aytomata. Redar je tatu prijel in

odvedel kot priče tudi otroke s seboj. Izkalo se je, da so ovadili otroci lastnega očeta. Storli so to na ukaz matere, katera bi se bila rada ločila od moža, ki je bil lenuh, tat in surovež. Velela je otrokom, naj očeta povsod zasledujejo ter ga naznajo, če ga zalote pri tatvini. To se je tudi zgodilo, in žena se loči sedaj od hudobnega in nemarnega moža, ki je zopet zaprt zaradi tatvine. Policijski komisar pa je ženi svetoval, naj se izseli, predno pride piganec iz ječe.

Velik požar. V Novem Jorku v Ameriki je uničil požar veliko hišo, v kateri je stanovalo več sto družin. Zgorelo je 6 oseb ter mnogo ranjenih.

Kako kje solnce sije. Najbolj solnčna dežela v Evropi je Španija, tam sije solnce na leto več kot 3000 ur. Za njio pride Italija z 2300, Francija z 2100, Avstro Ogrska z 1900, Nemčija z 1700 in Angleška z 1400 urami. Ali če tudi sije v Angliji solnce najmanj časa, pade tam največ dežja in snega. V Londonu pade 10 krat več dežja nego v Parizu.

Zlato v ogrski reki. V ogrski reki Neri so zasledili zlato. Neka nemška družba je priredila potrebne priprave za pranje tega zlata. Govori se, da se nahaja v tej reki zlato v veliko večji množini nego v ameriških rekah.

Obesili so v Kraljevem Gradcu v sredo 20. t. m. 25 letnega Ivana Jaroša, ki je dne 21. septembra lanskega leta na zverinski način umoril 15 letno Marijo Suhanek, razkosal njeni truplo in je potem deloma sežgal.

Iznajditelj petrolejske luči umrl. V New-Jersey v Ameriki je umrl 3. avgusta t. l. Ferris, ki je prvi rabil petrolej za razsvetljavo. Star je bil 84 let ter je dosegel s svojo iznajdbo veliko slavo.

Princezinja delavka. V neki žgalnici apna v Odesi na Ruskem dela princezinja Helena Zvouloukidje kot navadna delavka. Princezinja delavka dela od 6 ure zjutraj do 6 ure zvečer in dobi na teden plače — 1 rubelj t. j. približno 3 krono. Pred leti je zgubila po nesreči vse svoje premoženje, na kar se je odločila, da gre služit za delavko.

Velik vihar je divjal v petek v Pragi in okolici. Ubitih je bilo v praski okolici pet oseb.

Pobegel protestantski pastor. Pastor Teodor Zieme v Wollinu na Nemškem je poneveril 36.000 mark in pobegnil. V bedi je pustil ženo in pet nedoraslih otrok.

Iz šole: V neki šoli je vprašal učitelj učenca: »Katerega spola je mačka?« Učenec: »Moškega!« Učitelj: »Kako prideš do tega?« Učenec: »Zato, ker ima brke!«

Moč domisljije. Pri Landohutu v Šleziji so nedavno nekega posestnika neznosno zobje boleli. Vsled njegovega ječanja se zbulila žena, ki mu je svetovala naj se namaže z žganjem, ki je bilo na oknu. Mož je res storil, kmalu so bolečine ponehale in posestnik je zaspal. Ko pa se je zjutraj žena zbulila, videla je svojega moža po celiem obrazu črnega. V prvem hipu se je grozno prestrashila in začela vptiti. Pozneje se dognalo, da je mož pomotoma vzel steklenico s črnilom namesto z žganjem ter se je namazal po obrazu. Toda posestnikova domisljija je vendar pripomogla, da so bolečine prenehale.

Deklica v žaklju. V Neaplju na Italijanskem so dobili na krovu parnika »Spanj« neko mlado deklico zašito v žaklju. Deklica je izjavila, da je iz bližine Neaplja in da se je hotela prepeljati k stricu v Marseille na Francoskem. Ker ni imela denarja za potovanje, se je hotela prepeljati kot blago.

Kava. Pri nas se kava piye, a povsodi tega ne delajo, ampak kavo — jedo, kakor n. pr. v Ugandi. Drugje zopet kuhajo kavine lušine in listje, ki je posebno polno kafeina, ki daje kavi duh. Na Sumatri se prodajajo kavini listi prav po ceni. Evropejci trdijo, da kavino listje diši po tobaku. Kava iz kavinih listov je močnejša kakor iz zrn. Ako

je mešana z mlekom, je podobna naši kavi. V Abesiniji kuhajo zrna z lupinami in jih zabelijo z maslom in solijo ter jih snedo! Tako navado imajo tudi Egipčani. Znano je tudi, da se delajo iz kavinih lupin alkohol in likerji.

Samomor radi materine bolezni. V Gradcu se je ustrelil 40 letni asistent južne železnice Adolf Supantschitsch vsled žalosti, ker mu je zbolela mati, pri kateri je stanoval.

Shod steklärjev se je vršil na Dunaju, pri katerem so zahtevali, da smejo steklo prodajati le steklärji.

Prestop v katoliško cerkev. Leta 1901 je v Londonu nad 1500 (torej 300 več ko 1900) oseb prestopilo v katoliško cerkev. V mestu Saiford tudi več kot 1300. V celi Angležki (brez Škotske) je prestopilo nad 20.000 oseb v katoliško cerkev. Značilno je, da je med spreobrnjenimi zastopano večje število anglikanskih duhovnikov.

Strašna smrt se je dogodila te dni v Beli Peči na Gorenjskem. V tovarni za železno orodje se je razletel velikanski brus za sekire s tako silo, da je bilo slišati pok na daleč okoli. Brus je počil na dva kosa, ki sta zletela v zrak do stropa. En kos je zgrabil brusača in ga zagnal kviško, da se je še pod stropom zavrtel v kolobaru, ter padel zopet na tla — ves razmesarjen na glavi in spodnjih delih telesa. Zlomilo mu je obe nogi pod kolenom ter ga vsega zmečkal. Prihitel je domači župnik, ki je ponesrečenu podelil zv. zakramente. Malo je upanja, da bi nesrečen delavec še ostal pri življenju.

Iz prirodine računske knjige. Naša zemlja prehodi v svojem enkratnem diru okoli sonca 934 milijonov kilometrov, toliko kilometrov poto bi se reklo, stori človek s zemljo vred v enem letu. Starček ki je romal s zemljoi skupno 100 let skozi večnost, je premeril torej blizu en bilijon kilometrov zemskega poto. Človeško srce napravi na leto nekaj čez 36 milijonov udarcev. V vsaki minuti umrie in se obrodi v naši krvi 175 milijonov krvnih zrncev. — Naše telo ima čez dva milijona potnih luknjic v koži ali žležic; naše truplo ima nadalje čez 200 različnih kosti razne velikosti in oblike in pa čez 500 mišic, kajih vsaka se hrani v krvi in stoji pod vodstvom živčevja.

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

4. Katera teh redilnih snovi pride v enem ali drugem slučaju posebno v poštev.

Dosedaj smo sklenili pri gnojenju ozirati se le na dušec, kali in fosforovo kislino ter apno. V živinskem gnuju, ki je takoreč razkrojena rastlinska tvarina, imamo vse te snovi še nekako v pravem razmerju. Živinski gnoj je rastlinam kakor kruh človeku. V vsakem oziru je tečen. Pa za delavca bode kruh še tečnejši, če ga maže z maslom ali če ima poleg njega kos slanine za prigrizek. Iztotako zna tudi živinski gnoj bolj tečen postati, ako tu in tam s pomožnimi tako imenovanimi umetnimi gnojili pomagamo. V teh pomožnih gnojilih so prvine dušec, kali in fosforova kislina posamezno zastopane, tako, da si lahko po potrebi za vsak slučaj posebej z eno ali drugo pomorem. Pri porabi teh pomožnih gnojil pa te ne bodo slepo v en dan trosili, kajti primeroma nizke cene pridelkov ne dopuščajo stroškov, ki se ne izplačajo hitro in dobro. Tako Kakor se sedaj mnogokrat rabijo umetna gnojila, ta čisti dohodek zemljišč mnogokrat večinoma še krčijo nego da bi ga povišala. Prej ko se poslužim umetnih gnojil, prevdaril budem pač dobro sledče:

!a) Katero redilno snov zahteva dotična zemlja?

Pameten kmetovalec skušal bode to vprašanje najnatančneje rešiti in sicer prevdaril bode, katera snov je potrebna in pri kateri množini te snovi v pomožnih gnojilih zamore najvišji čisti dohodek doseči. Pomožna umetna gnojila stanejo denar, današnji dohodki kme-

tijstva pa ne dovoljujejo denar brez hasni izdajati. Najbolj se bode izplačalo gnojenje s pomožnimi gnojili tedaj, ako gnojimo z isto snovjo, katere je najmanje v zemlji. Zemlja zna imeti mnogo kalija in dušca. Na taki zemlji ne gnojimo s kalijem in dušcem samim, ker bi bilo prezuspešno. Te množine kalija in dušca šele tedaj izkoristimo, ko pognojimo s primanjkujočo snovjo, to je s fosforovo kislino v taki meri, da spravimo vse redilne snovi v nekako pravo razmerje, na primer tako, kakoršno je v rastlinah. Vsapeh gnojenja se torej ravna po isti snovi, katera je rastlinam v najmanji množini na razpolago. Veriga zna biti zelo močna, zna imeti razun enega same vse močne člene. Če pa verigo nategnemo, se bode le kmalu raztrgala, ker je eden sam člen slab. Če pa oni slab člen močen napravimo, tedaj bode zdržala vedno toliko kakor najslabejši člen.

b) Kako prevdarimo in se prepričamo s katero snovjo je treba gnojiti.

Znanstveno preiskavanje tega vprašanja ni stvar kmetovalčeva. S tem se pečajo možje, ki v službi znanosti in narodnega gospodarstva delujejo na to, da tajnosti narave kolikor močne razsvetljijo. Marsikatero tajno naravo so že obelodanili, in na tej podlagi zamore kmetovalec pogojno svoj dobiček iskat.

A) Iz načina gospodarstva.

Katera redilna snov je na dotičnih zemljiščih v najmanji množini, katero treba pomnožiti, dokupiti, sklepa se približno že iz načina gospodarstva. Tam, koder se le organične tvarine izvažajo n. pr. sladkor, škrob, spirit itd., tam ostanejo rastlinske redilne snovi skoro vedno v enaki množini v zemlji. Kjer pa se mnogo žita prodaja pa manj z živinorejo peča, tam pa manjka v prvi vrsti dušca. Kjer pa se veliko živine redi, posebno kjer se živila pita, tam bode pa v prvi vrsti fosforova kislina manjkala. Gospodarstva, ki imajo primerno velike in dobre travnike, ne bodo imele lahko vzroka se pritožiti čez pomanjkanje dušca. Posebno pa ona gospodarstva ne, ki pridelujejo mnogo detelje. Kjer se travniki in detelja s fosforovo kislino in s kalijem gnojijo, tam so razmere še ugodnejše.

Na njivi, ki meri n. pr. jeden oral, pridelamo n. pr. pri pšenici 11 q zrna in 24 q slame. V tem pridelku odvzamemo zemlji v zrnu 45·75 kg dušca, 11·44 kg kalija, 17·38 kg fosforove kislino; v slami pa odvzamemo zemlji 23·04 kg dušca, 30·24 kg kalija, 10·56 kg fosforove kislino, torej skupaj 68·80 kg dušca, 41·68 kg kalija in 27·94 kg fosforove kislino. Če slamo prodamo, moramo povrniti zemlji v eni ali drugi obliki 98·80 kg dušca, 41·68 kg kalija in 27·94 kg fosforove kislino. Ako tega ne storimo, zemljo ropamo in prišli bodoemo gotovo do stališča, ko bode popolnoma opešala. Dokaz temu so bivša rodovita polja ameriška, katera morajo dandanes po manjšem ali večjem številu let, ko so se le oropali tudi z umetnimi gnojili gnojiti. Kadar pa slamo tudi doma porabimo, tedaj bode že manj teh snovi manjkalo, kajti pridejo zopet po gnoju polju v korist. Če imamo vinograd, pa iz tega le vino jemljemo ter mu vse druge v njem prirastle tvarine povračamo, bode zadostovalo, ako vsako leto oralu 25 q dušca, 15 q kalija in 8 q fosforove kislino vračamo. Tako ohranimo vinograd pri enaki moči. V slučaju pa, če bi se iz vina le žganje kuhalo, tedaj sploh drugega gnoja ne bi skoro nič rabili. Isto velja glede sadja. Kjer se sveže sadje prodaja, bode treba najbolj gnojiti, kjer se le sadjavec dela in tropine po kompostu vračajo, treba bode manj tujega gnoja, skoro nič pa tedaj, ako se le žganje kuha. Ce vemo, koliko redilnih snovi

sмо zemlji jemali, koliko in katere smo povračali, potem prilično lahko sodimo, katerih snovi najbolj manjka.

(Dalje sledi.)

Gospodinjska šola v Ljubljani. Meseča oktobra se otvorí peti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanischa na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnjanju z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 28 K, ali za ves tečaj 336 K. — Vsaka gojenka mora primesti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dvebeli spodnji krili, šest srajcev, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu; če ima katera več obleke, jo sme primesti s seboj). Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih, se more dovoliti sprejem mlajših učenc; 2. znati čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno zvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. Prošnje za sprejem, katerim je treba priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se poslje do 15. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinjsko šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če pa bo v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, dne 15. junija 1902.

Poslano.

Brezpogojno prvo mesto, bodisi kot primesi zrnati kavi, bodisi kot nadomestil zanj gre dandanes Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi. To pa zato, ker ima poleg drugih prednosti samo ona vonj in okus zrnate kave, o čemer priča mnogo izrecil prvih avtoritet. Slavni profesor pl. Pettenkofer se je izjavil: „Po svojem kavi podobnem okusu bistveno preseza vse druge kavine surrogate.“ Drugi pravijo: „Jako intenzivno ima vonj in okus žganje zrnate kave.“ Njen vonj je posebno krepak podoben kavi in čist.“ „V dokazni množini ima aromatske sestavine, kakršne ima tudi zrnata kava.“ „Mnogoteri poiskusi so soglasno izpričali, da jo je moči označiti kot izdelek, ki se zelo bliža zrnati kavi.“ „Po vsebinah aromatskih snovi je Kathreinerjeva sladna kava v užitni vrednosti zelo podobna pravi kavi“ itd. Zato je umeyno, da prihaja ta kava čimdalje bolj priljubljena in da jo že vobče rabijo in udomačujejo kot tečno in zdravo rodbinsko kavo.

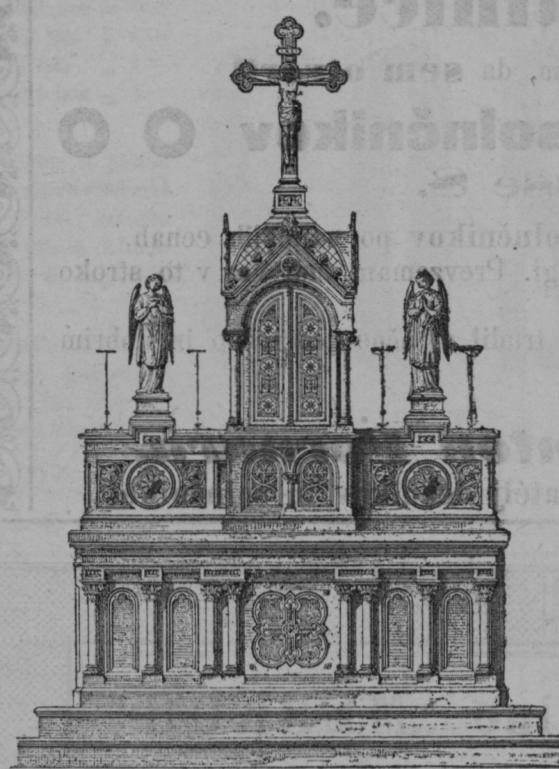
Loterijske številke

Gradec 16. avgusta: 38, 34 25, 18, 6.

Dunaj 16. avgusta: 25, 55, 43, 86, 45.

Društvena naznanila.

Dne 24. avg.: »Mladen. in dekl. zveze v Dobri pri Celju« velika cesarska slavnost s petjem, slavnostnim govorom in gledal. igrama. Začetek ob polu 4. uri pop. » » » » » Kmetijskega bralnega društva v Krčevini pri Ptuju: letni občni zbor ob 4. uri popoldne v gostilni g. Blaza Vindiš na Štukih in predavanje gosp. Franca Benkoviča o umnem gospodarstvu ter prosta zabava.
Dne 31. avg.: »Kmet. bral. društva v St. Lovrencu nad Mariborom« veselica v prostorih g. Skačeja.

Slovenska tvrdka!
Weberjevih dedičev naslednik
VINCENČ ČAMERNIK
oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster
299 5 v Celju
Nova ulica štev. 11.

Delavnica mramornatih altarjev ter drugih umetnih kamnoseških del,

čez 200
nagrobnih spomenikov
različnih mramorjev, granitov in sijenitov
po najnovejših, modernih načrtih
vedno v zalogi.

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in struganje mramora s strojno silo.

Lastni kamenolomi.
Obrise na zahtevanje izdelam takoj. — Priznano solidna in fina dela. — Postrežba točna.

Za okrožje živinorejskih zadrug Admont, Judenburg, Kindberg, Knittelfeld in Ljubno bode

dne 10. septem. 1902
v Šmihelu pri Ljubnem (St. Michael ob Leoben)

I. plemenski sejm

goveje živine mursko dolske pasme.

384 1—1

Na ta sejm priženejo samo le udje gori navedenih zadrug bike in telice nad pol leta stare; nudi se torej najlepša prilika, nabavati si plemensko živino zanesljivo čiste mursko dolske pasme (Murbodner).

Pojasnila daje „Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem — v Gradeu, Mehlplatz 1.

„Südsteirische Presse“,

časnik v nemškem jeziku, izhajajoč dvakrat na teden, stane mesečno eno krono, za eno leto 12 kron. Slovenci so prošeni, da delajo za razširjenje tega lista, ki je tako dobro uredovan in vsestransko o svetovni politiki kakor o južnoštajerskih razmerah tako podučljiv, da lahko nadomestuje vsaki nemški časnik po slovenskih hišah in narodnih gostilnah. „Südsteirische Presse“ zagovarja odločno ravnopravnost Slovencev in poučuje tuji svet o pravičnih slovenskih težnjah, ter je za to neobhodno potreben. Ko bodo Slovenci dosegli ravnopravnost narodno, v šoli in uradu, še le tedaj lahko list preneha. Zahtevajte list po gostilnah in kavarnah, kjer so na razpolago že drugi nam sovražni listi. Naročnina in inzerati se pošiljajo na:

Administration der „Südsteirischen Presse“, Marburg.

Dobro ohranjeno peč

ima naprodaj krajni šolski svet Št. Andraž p. Velenje. Visoka je 2·50 m, dolga 80 cm, široka 70 cm. Kupci se blagovolijo oglasiti pri načelniku g. Mart. Tomšeku p. d. Petelinšku.

Martin Tominšek, načelnik.

Naznanilo.

Dva živinska sejma
v Kamci

na cvetni pondeljek in pondeljek po angeljski nedelji.

Kupci in prodajalci se uljudno vabijo, posebno pa kmečko ljudstvo, da prižene obilo živine.

Občinski urad Kamca pri Mariboru, 19. avg. 1902.

Bogomir Pečar,
župan.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 v.

Večkr. objava po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravljanje se mora znak za odgovor pridejati.

Proda se.

Posestvo z vinogradom v prelepem kraju na slovenskem Štajerskem. Obsega 2 in pol oralov povsem z amerikansko trto nasajene in ograjene vinske gorice, 7 oralov polja in travnikov, 300 sadnih dreves ter čedno hišo z gospodarskim poslopjem. Posestvo je od železniške postaje pol ure od trga četrtek ure in 100 korakov od podružne cerkve oddaljeno; zato je tudi za upokojenega gosp. duhovnika jako pripravno. Cena nizka. — Več pove upravljanje lista. 304 10—9

Hiša s stanovanji, zraven vrt za zelenjavo, sadosnok in njiva, se po ceni proda v Mariboru. Ferdinand Kocmut, Koroška ulica 122. 253 3—1

Stroj za šivanje, še dobro ohranjen, se po prav nizki ceni proda pri g. Jožefu Verdniku, Spodnja Nova vas, pošta Slovenska Bistrica. 365 3—2

Zidana hiša, 15 minut od magdalenske cerkve, s 3 sobami, kuhinjo in kletjo, travnika in vrta okoli pol oralov, 1½ oralov je lesa, se proda v Poberžah. — Naslov pri upravljanju. 366 2—2

Orgle z dvema spremembama, 4 oktave, v prav dobrem stanju in s prijetnim glasom, se po nizki ceni prodajo. Najbolj pripravne so za učence in tudi organiste, da sebe in pevce vadijo. Naslov pri upravljanju „Sl. Gosp.“ 367 3—2

Malo posestvo, deset minut od postaje Pesnica, se pod ugodnimi pogoji proda. Vsega je 4 oralov: vinograd, sadosnok in njiva s hišo vred. Več se izve pri lastniku Janez Krivec na Ranci h. št. 60. 383 2—1

Hiša s 6 stanovanji, lepim vrtom, velikim dvoriščem, primerno kletjo in studencem se prostovoljno proda v Studencih pri Mariboru št. 125. 388 1—1

Hiša s saenosnikom in vinogradom ter njivo proda Janez Hedin, posestnik v Razvanji pri Mariboru. 386 1—1

Stroj za jabolka mleti se proda po ceni. Posestnik, ki ga želi kupiti, naj se oglaši pri Franc Sebiču v Št. Juriju ob juž. žel. 388 1—1

Posestvo oddaljeno pol ure iz Maribora, blizu okrajne ceste, meri okoli 23 oralov, obstoji iz hiše z gospodarskim poslopjem, vinogradov, travnikov, sadosnika in gozda, se proda z živino in kme-

tiskim orodjem vred za 5300 gld. Načančno se izve pri g. Janez Špricju, učitelju pri Sv. Marjeti ob Pesnici. 2—1

V najem se da.

Hiša na deželi se da v najem. Pripravna je za vsakoršno obrt. Kje? pove upravljanje. 392 3—1

V najem se išče.

Pekarija z gostilno ali pa tudi sama pekarija na dobrem kraju se išče. Ponudbe na upravljanje. 390 3—1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastč, ponuja se spôšťovaním, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prezentjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante. 235

Organist in cerkovnik z dobrimi spričevali, cecilijsko izurjen, želi službe. Naslov pri upravljanju. 372 3—2

Mlad mož, zanesljiv in pošten, išče službo kot služabnik od 1. oktobra t. l. kje na Štajerskem, Kranjskem ali Koroskem. Pisma prosi pod: D. M. 33 na upravljanje. 374 2—1

Prodajalka, zmožna slovenskega in nemškega jezika, ki razume tudi šivati na stroju, se sprejme pri g. Heumayer Marija, glavni trg 1. 375 3—1

Kovačkega učenca sprejme Jernej Ribič, kovački mojster na Drazenbergu, pošta Sv. Ana na Krembergu. Oglasij naj se osebno. 376 2—1

Mlinar išče mlin za tretjino ali v najem. Tudi gre za nadmlinarja in za žagarja. Kdo? pove upravljanje. 379 3—1

Učenec se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom pri Ivan Koletnikovi naslednici na Črni gori pri Ptaju, ki je z dobrim uspehom dovršil ljudsko šolo. 378 3—1

Priden trgovski pomočnik se sprejme v trgovini z manufakturnim blagom Matija Sterger v Mariboru, gospodske ulice. 393 3—1

2—3 deklice sprejme na stanovanje in hrano v sobo s poseb. vhodom začetkom šolskega leta Alojzija Sivka, Bergstrasse št. 4, Maribor. 389 1—1

Otvoritev prodajalnice.

Cenjenemu p. n. občinstvu iz mesta in okolice uljudno naznanjam, da sem otvoril

○○ prodajalnico dežnikov in solnčnikov ○○ v Mariboru, Burggasse 8.

Priporočam svojo veliko in raznovrstno zalogu dežnikov in solnčnikov po najnižjih cenah.

Vsake vrste prevlake za dežnike in solnčnike so vedno v zalogi. Prevzemam tudi vsa v to stroko spadajoča dela ter izvršim ista točno in zelo po ceni.

Priporočam se v obilna naročila ter zagotavljam, da se budem trudil s točno postrežbo in dobrom delom pridobiti naklonjenost in zadovoljnost cenjenega p. n. občinstva.

Z odličnim spoštovanjem

380 3—2

Anton Fornara,
izdelovatelj dežnikov in solnčnikov.

Rudolf Novak,

jermenar in sedlar v Mariboru

grajski trg (Burgplatz) ☐ ☐

priporoča cenjenemu občinstvu vsake vrste
vprege za konje, razne vrste sedlov, raz-
lične popotne kovčeve itd.

Vse lastnega izdelka in naj-
boljše kakovosti.

Tudi je v zalogi več vrst že rabljenih
vpreg za konje. ☐ ☐

Oklic.

Alojz Korez, rimsk. katol.,
kovač v Mariboru, rojen v Ptuju
na Štajerskem dne 14. maja 1873,
sin Mihaela Korez in Jožefa Korez
in Monika Bujanić, roj. v Belici
kom. Czakovac, soberica, stanuje
v Mariboru roj. Belici, hči Ist-
vana Bujanic in Terezije Bujanić
roj. Taradi, s tem naznanjata, da
stopita v zakon. 387 1—1

Vizitnice

vsakojake vrste

priporoča

tiskarna sv. Cirila.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta štev. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, ilite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strani; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štore),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

☞ Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. ☞
* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Tiskarskega učenca,

☞ učenca,

ki je dovršil vsaj dva gimnaziska razreda ali tri razrede meščanske šole, je star najmanj 14 let, ter več slovenščine in nemščine,

☞ sprejme takoj ☞

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

373 2 koroške ulice št. 5.

Demetrij Glumac

283 18—9

kotlar

Maribor Kaserngasse št. 13. Maribor

se priporoča cenj. p. n. občinstvu za vsa v njegovo stroko
spadajoča dela, kakor: popravila pri parnih kotlih za
parne stroje, za barvarije, usnjarije, pri parnih kotlih
za beljenje platna, pri izdelovanju sveč in magarina,
dalje za paro- in vodovode iz bakra ali železa.

Različni kotli za perilnice in
kotli za žganjarije so v zalogi.

Pocinjuje in popravlja točno in po ceni.

Pri kmetijski razstavi v Riedu 1901
najvišje odlikovanje z zlato svetinjo.

Podkove za vole

patent. Zehetbauer.

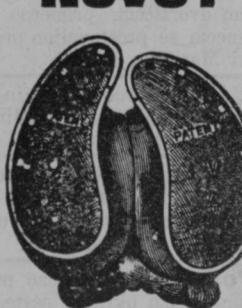
Neobhodno potrebno za posestnike, go-
spodarstva, pivovarne, žganjarije itd.

Glavno zastopstvo: 455 25-23

Echinger & Fernau

DUNAJ XV, Neubaugürtel 7 in 9.

Prospekti na zahtevanje.

Novo!

Naznanilo.

Na Jernejevo bode ☞ letos 25. avgusta v Središču ☞

živinski sejem

posebno za žrebata težkega plemena. Kupci in prodajalci
se vljudno vabijo.

382 2—2